

การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

THE LEARNING MANAGEMENT WITH THE 5 STEPS TEACHING MODEL ON BUDDHIST ETIQUETTE FOR
GRADE 5 STUDENTS AT BANNONGK LAPHONGTHONG SCHOOL,
BUENGSAKAKHI DISTRICT, KAMPHAENGPHET PROVINCE.

รัตนาวดี ป่านพล¹

Rattanawadee Panplu

Received 3/9/2025, Revised 3/11/2025, Accepted 21/3/2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง ปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ จำนวน 10 ข้อ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า มีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1) 80.77/ (E_2) 86.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ปกติ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ = 16.80, SD = 3.70 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ = 22.80, SD = 1.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าได้ไว้ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยร้อยละหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เท่ากับ 76.00 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

¹ Corresponding author, email: watersweet2528@gmail.com

ครู โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง จังหวัดกำแพงเพชร

Teacher at Ban Nong Khla Phong Thong School, Kamphaeng Phet

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs; แผนการจัดการเรียนรู้; มารยาทชาวพุทธ

Abstract

The objectives of this research article are to 1) develop and find efficiency of the learning management with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette for grade 5 students at Bannongklaphongthong School, Buengsamakkhi District, Kamphaeng Phet Province to be effective according to the 80/80 criteria 2) Compare academic achievement before studying and after studying with the learning management with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette for grade 5 students at Bannongklaphongthong School, Buengsamakkhi District, Kamphaeng Phet Province and 3) Study student satisfaction with using the learning management with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette for grade 5 students at Bannongklaphongthong School, Buengsamakkhi District, Kamphaeng Phet Province. The population used in the research is grade 5 students at Bannongklaphongthong School, academic year 2024. The research tools consisted of 1) 4 learning plans with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette 2) a 30-question pre-study and post-study achievement test. and 3) Questionnaire of student satisfaction with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette 10 items. The research results found that :

1) The results of the learning management with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette for grade 5 students at Bannongklaphongthong School, Buengsamakkhi District, Kamphaeng Phet Province had the efficiency at (E1)80.77/ (E2)86.89 that was higher than the efficiency criterion 80/80.

2) The result of academic achievement before and after learning of the learning management with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette for grade 5 students at Bannongklaphongthong School, Buengsamakkhi District, Kamphaeng Phet Province found that the academic achievement before learning had an average score $\bar{X} = 16.80$, $SD = 3.70$ and the academic achievement after learning had an average score $\bar{X} = 22.80$, $SD = 1.30$. Therefore, the posttest of the learning achievement was higher than the pretest at 0.05 of statistical significance. The percentage after the 5 STEPs cooperative learning was 76.00.

3) The result of studying the satisfaction of the students to the learning management with the 5 STEPs teaching model on Buddhist etiquette for grade 5 students at Bannongklaphongthong School, Buengsamakkhi District, Kamphaeng Phet Province found that the satisfaction of the students was at the highest level.

Keywords: The learning management with the 5 STEPs teaching model; Learning management plan; Buddhist etiquette

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อสถานการณ์โลกอย่างเหมาะสม โดยมีองค์ความรู้การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้เพื่อมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) โดยกำหนดทิศทางตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคม เพื่อส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากลนั้น กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ แต่ปัญหาที่ยังพบเห็นในกลุ่มของผู้เรียนคือ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน อันเนื่องมาจากทักษะพื้นฐานและศักยภาพรายบุคคล ผู้เรียนบางคนอาจสามารถเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้ทันที แต่บางคนอาจยังต้องการเวลา ขั้นตอน และเครื่องมือ ที่จะนำมาช่วยในการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบการสอน 5 STEPs ซึ่งมีครูเป็นผู้ช่วยเชื่อมโยงและสรุปองค์ความรู้จะช่วยให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่มุ่งให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมควบคู่กับความรู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ การจัดการเรียนรู้ได้แบ่ง ออกเป็น 5 สาระ คือ 1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม 2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ 5) ภูมิศาสตร์ ซึ่งได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เป็นแนวการสอนที่มีลักษณะการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยใช้แนวการสอนที่สำคัญหลักๆ ได้แก่ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้และการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ให้ผู้เรียนมีการทำกิจกรรมกลุ่มแบบร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ขั้นเสนอสิ่งเร้าและระบุดคำถามสำคัญ ที่ครูนำเสนอให้ผู้เรียนสังเกตและคิด จนเกิดความสงสัยและตั้งคำถามสำคัญ จากนั้น ใช้ความรู้ประสบการณ์เดิมที่มีตั้งสมมติฐาน หรือคาดคะเนคำตอบของคำถามที่สงสัย ครูอาจช่วยเหลือผู้เรียนตั้งคำถามและสมมติฐาน แสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์ ครูกับผู้เรียนร่วมกันวางแผนครูออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ด้วยการสร้างสื่อการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นเน้นอภิปรายและสร้างความรู้เพื่อสรุปผล โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเชื่อมโยง สรุปไปยังความรู้ที่ถูกต้อง ผู้เรียนนำเสนอความรู้ที่ได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลายหน้าชั้นเรียน หรือในสถานที่ต่าง ๆ และการประยุกต์ใช้ตอบแทน

สังคม โดยเป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันประยุกต์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อทำประโยชน์ให้กับสังคม รวมทั้ง สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมและผู้เรียนจะมีความรู้ในเนื้อหาสาระที่เรียนเพิ่มมากขึ้น (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2566)

จากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2565 (โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง, 2565) ของโรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ในมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อผลการประเมินไปสู่ระดับที่สูงขึ้น คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรสอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้ทันสมัยเป็นที่สนใจของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการ/เครื่องมือ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพของผู้เรียน และในมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้มีข้อเสนอแนะ คือ ครูผู้สอนควรมีการวิเคราะห์ผู้เรียน หลักสูตร และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การตรวจผลงาน/ชิ้นงาน การสังเกตพฤติกรรม และนำผลการประเมินมาออกแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น จากข้อมูลดังกล่าว นั้นนำมาสรุปและกำหนดหน่วยที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนต้องพัฒนาการเรียนรู้มากที่สุด คือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม คือ เรื่อง หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาเฉลี่ย ร้อยละ 76.47 ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจึงควรมานำวัดกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และยังมีมุ่งพัฒนาให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัญหาของผู้เรียน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนตามหลักมารยาทชาวพุทธได้อย่างเหมาะสม และเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยเชิงทดลองกลุ่มเดียว (One Group Pretest Posttest Design) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจ

นักเรียน ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งใช้ควบคุมชุดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 4 แผน ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การแสดงความเคารพต่อพระสงฆ์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การกราบพระรัตนตรัย, การไหว้บุคคลต่างๆ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การสวดมนต์และแผ่เมตตา

2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ โดยใช้ทดสอบก่อนการเรียนรู้และเมื่อศึกษาเสร็จสิ้นแล้วก็ใช้แบบทดสอบชุดเดิมทดสอบหลังการเรียนรู้

3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 ข้อ เป็นการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำไปใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

3) ศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้และอื่นๆ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

4) ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ ทำการสอนแผนละ 3 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

5) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน โดยมีองค์ประกอบด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

6) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องด้านเนื้อหาสาระ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดและเสนอแนะ แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design ผู้วิจัยได้ทำการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปใช้จัดกิจกรรมกับประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์

ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง ใช้เวลารวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ทั้งนี้ ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ตามขั้นตอน ดังนี้

1) การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3) การทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการศึกษาแล้ว ให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบก่อนเรียน

4) สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 ข้อ และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหลังจากการทดสอบหลังเรียน

5) นำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) หาประสิทธิภาพของวิธีสอนในแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยการทดสอบค่า t (t-test for dependent sample)

3) ประเมินความพึงพอใจของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1) ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า มีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1) 80.77/ (E_2) 86.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ปกติ 80/80 ที่ตั้งไว้

2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 16.80$, $SD = 3.70$ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 22.80$, $SD = 1.30$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่าตัว $.05$ และค่าเฉลี่ยร้อยละหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เท่ากับ 76.00

3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ที่พัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ (E_1) 80.77 / (E_2) 86.89 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs รวมถึง การจัดทำเนื้อหา ข้อมูล แหล่งที่มา ที่น่าเชื่อถืออย่างเป็นระบบ ประกอบกับผู้วิจัยได้ออกแบบสื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสสรณ์ เกลิมศรี (2555) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เป็นกระบวนการตรวจสอบและพิจารณาคุณค่าของสื่ออย่างมีระบบ ทำให้ทราบว่าสื่อนั้นมีคุณภาพ และช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของชุดการเรียนนั้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งแสดงว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาและทำความเข้าใจในรายละเอียดของหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่าเนื้อหาและ กิจกรรมสอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีการวิเคราะห์ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ระบุพฤติกรรม หรือความสามารถที่ผู้เรียนพึงมีเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยหรือหัวข้อ การวิเคราะห์ตัวชี้วัดช่วยให้ผู้วิจัยสามารถออกแบบกิจกรรมและการประเมินผลที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้อย่างชัดเจนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในการทำงานเป็นทีม ที่เน้นการแสดงความคิดเห็น การช่วยเหลือกัน และมีหัวข้อการเรียนรู้ที่ชัดเจนคือ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีการออกแบบการเรียนรู้กับการปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่ามีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1) 80.77 / (E_2) 86.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ปกติ 80/80 ที่ตั้งไว้ โดยมีความสอดคล้องกับผลวิจัยของ อภิสิทธิ์ สารรัมย์ และ สาคร อัมจักร (2566, หน้า 644-645) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง GPAS 5 Steps ร่วมกับบอร์ดเกม วิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง GPAS 5 Steps

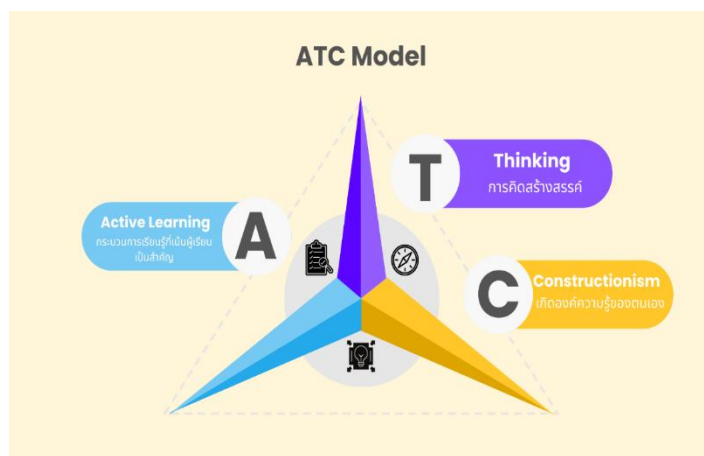
ร่วมกับบอร์ดเกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่มีประสิทธิภาพของกระบวนการผลลัพธ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.97/88.09 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง GPAS 5 Steps ร่วมกับบอร์ดเกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง GPAS 5 Steps ร่วมกับบอร์ดเกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีการใฝ่เรียนรู้การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง GPAS 5 Steps ร่วมกับบอร์ดเกม หลังการทดลองโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก 5) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง GPAS 5 Steps ร่วมกับบอร์ดเกม หลังการทดลองโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก วุริ วงศ์สมศรี (2567) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPS) ขอนแก่น : โรงเรียนขามแก่นนคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPS) แบบทดสอบย่อยท้ายวงจร แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล แบบประเมินผลการทำกิจกรรมกลุ่ม แบบประเมินผลงานและสะท้อนผล แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPS) ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทยสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 76.33

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPS เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 16.80$, $SD = 3.70$ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = 22.80$, $SD = 1.30$ ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญารัตน์ สุขเกษม และคณะ (2562, หน้า 24-36) ได้ศึกษา เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ร่วมกับการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ เรื่อง วิวัฒนาการที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ร่วมกับการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ เรื่อง วิวัฒนาการแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน และการทดสอบค่าทีกรณีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ผลวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ มุ่งให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สรุปเป็นความคิดรวบยอด และนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้ มีความชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) และ เนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก ภัททิยธนี (2567, หน้า 2-15) กล่าวว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้กันมาก เพราะเป็นวิธีการที่สะดวกสามารถใช้วัดได้อย่างกว้างขวาง และแบบวัด (Scale) ก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ส่วนที่ต่างจากแบบสอบถาม คือ แบบวัดมีความลุ่มลึกและมีทิศทางเชิงบวก-ลบชัดเจนกว่า เช่น แบบวัดแบบวัดเจตคติ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้นการสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด ๆ ที่อยู่ในรูปของแบบสอบถามเพื่อวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นยั่ว หรือเร่งเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างและพัฒนาระบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพด้วยหลักการ ATC Model ดังภาพ

ภาพที่ 1 ATC Model

จากแผนภาพ ATC Model สามารถอธิบายองค์ความรู้จากการวิจัย ได้ดังนี้

1) A = Active Learning เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด ตั้งแต่การพูด อ่าน เขียน รวมถึงการคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติจริง มุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำดูแล และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ส่วนผู้เรียนจะนำเอาความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดเดิมที่มีอยู่นำมาปรับใช้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

2) Thinking (การคิดสร้างสรรค์) คือ กระบวนการทางความคิดที่มุ่งเน้นการสร้าง แนวคิดใหม่ๆ มุมมองที่แตกต่าง หรือวิธีการแก้ปัญหาที่แปลกใหม่และมีประสิทธิภาพจากสิ่งที่มีอยู่เดิม เป็นทักษะที่จำเป็นในทุกสายงานและทุกด้านของชีวิต เพื่อปรับตัว แก้ปัญหา สร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นทางความคิด ความอยากรู้อยากเห็น การสังเกต การจินตนาการ ความคิดริเริ่ม และความสามารถในการเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

3) C = Constructionism (เกิดองค์ความรู้ของตนเอง) คือ กระบวนการที่ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ การทดลอง การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ตั้งคำถาม ค้นพบ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ผ่านประสบการณ์ตรงและ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนให้คิด สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และเกิดเป็นองค์ความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ATC Model คือ การวิจัยที่เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีอิสระทางความคิด สามารถลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการคิดที่มุ่งสร้างแนวคิดใหม่ สิ่ง ใหม่ หรือ วิธีการแก้ปัญหาย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ ช่วยกระตุ้น พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และ จินตนาการให้กว้างไกลกว่าเดิม ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และนำความรู้ที่ได้ไปลงมือทำจริง โดย ระหว่างการลงมือทำนั้น ก็เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแสดงความคิดเห็น จึงฝึก ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่กับความรู้เดิม เป็นองค์ความรู้ใหม่ ของตนเอง จึงเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดผลสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง “การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร” ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง สนับสนุนส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมนี้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนทุกคน จากการวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ผลของ ประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด ควรมีนโยบายให้คณะครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ในกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่นๆ อย่างจริงจัง

2) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ 5 STEPs ให้เป็นคู่มือหรือแนวทางสำหรับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมการนำไปใช้จริงในห้องเรียน

3) ควรมีการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ 5 STEPs ร่วมกับเทคนิค หรือวิธีสอนอื่น ๆ เช่น STAD, KWL, 4MAT, SQ4R เป็นต้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ผู้สอนควรนำรูปแบบ 5 STEPs ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ โดยเฉพาะวิชาที่ เน้นการวิเคราะห์และการทำงานกลุ่ม เช่น สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ หรือภาษาไทย เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ แบบร่วมมือระหว่างนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2) ครูผู้สอนควรวางแผนการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น แหล่งเรียนรู้ภายนอก แผนผังรูปภาพ คลิปวิดีโอ หรือเกมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและมีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

3) ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมสะท้อนความเห็น (reflection) หรือแบบสอบถามหลังการเรียนรู้ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนต่อรูปแบบ 5 STEPs และนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของห้องเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2566). *5 STEPs Active Learning พัฒนาเต็มศักยภาพเพื่อก้าวสู่ความเป็นเลิศตามแนวทางของตัวเอง*. <https://www.eef.or.th/article-5-steps-active-learning>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธัญญารัตน์ สุขเกษม และคณะ. (2562). ผลการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ร่วมกับการใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ เรื่อง วิวัฒนาการ ที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 3(2), 24-36.
- โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง. (2565). *รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565*. เอกสารข้อมูลโรงเรียน. โรงเรียนบ้านหนองคล้าพงษ์ทอง.
- วยูรี วงศ์สมศรี. (2567). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)*. https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=150768
- สมนึก ภัททิยธนี. (2567). *การสร้างแบบสอบถามหรือแบบวัด*. วารสารการสร้างแบบสอบถามหรือแบบวัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 1(2), 2-15.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อนุสตรา เณลิสมศรี. (2555). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร*. รายงานวิจัย. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อภิสิทธิ์ สารรัมย์ และ สาคร อัมจักร. (2566). *การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง GPAS 5 Steps ร่วมกับบอร์ดเกม วิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3*. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 7(2), 644-645.